

Hälso- och sjukvård
Anna-Carin Edström

Datum
2022-03-08

Vår beteckning
HSN/217458

Ert Datum
2021-10-22

Er beteckning
Rev/21014

Regionens revisorer

Svar på revisionsrapport om Granskning av folktandvården - uppföljning

Hälso- och sjukvårdsnämnden vill avge följande svar på rubricerad revisionsrapport.

Sammanfattningsvis bedömer revisorerna att Hälso- och sjukvårdsnämnden enbart delvis säkerställt en god tillgänglighet och inte utövar en ändamålsenlig styrning och ledning samt intern kontroll över Folktandvården.

Granskningen visar att det saknas en gemensam styrning för tillgänglighet och kompetensutveckling samt att detta arbete främst styrs av respektive klinikchef. Därtill finns stora utmaningar avseende uppföljning vilket leder till svårigheter att grunda beslut om åtgärder utifrån analyser av nuläge och tidigare åtgärders resultat.

Vad gäller åtgärder kopplat till rekommendationer från granskningen 2018 framgår att merparten av rekommendationerna kvarstår och att få åtgärder har vidtagits.

Revisorerna rekommenderar hälso- och sjukvårdsnämnden att

Tydliggöra gränsdragningen i ansvar mellan Regionstyrelsen och Hälso- och sjukvårdsnämnden

En översyn av reglementen för nämnderna har utförts under 2021. Från och med 2022-01-01 är hälso- och sjukvårdsnämnden både huvudman och vårdgivare samt ansvarig för arbetsmiljö för medarbetare inom nämndens ansvarsområde. Detta innebär att hälso- och sjukvårdsnämnden är såväl beställare som utförare. Hälso- och sjukvårdsnämndens uppföljning av verksamheter omfattar såväl tillgänglighet, kvalitet som kompetensförsörjning och arbetsmiljö. Inför fastställande av nämndplan 2022 har en riskbedömning utförts och därefter har nämndens mätplan reviderats.

Datum
2022-03-08

Diarienummer
HSN/217458

Säkerställa en tydlig gemensam styrning inom Folk tandvården för arbetet med tillgänglighet.

Folk tandvårdens väntetider avser till helt övervägande del hälsoundersökning av nya patienter. Under 2021 togs flera gemensamma strategier och åtgärder fram för verksamheten i samarbete mellan verksamhetschefer och Folk tandvårdens stab. En gemensam rutin för arbete med kölista och erbjudande om hälsoundersökning för nya patienter har implementerats och följs upp under 2022. Mätbara mål finns, vilka följs upp tertialvis. Vissa brister finns idag i mätningarnas tillförlitlighet, då de i stort sker på manuell bas. Det finns idag flera kliniker som tar emot nya patienter. Nya patienter som för närvarande inte kan erbjudas hälsoundersökning på vald klinik får erbjudande om att vända sig dessa. Alla som vistas i Värmland och har akuta besvär får hjälp samma dag eller senast påföljande dag.

Tillgänglighet inom folk tandvården kan inte enkelt jämföras med tillgänglighet till annan hälso- och sjukvård då man till stor del arbetar med friska personer där man utför hälsokontroller och arbetar med förebyggande åtgärder.

Folk tandvårdens strategiska arbete omfattar även löpande aktiviteter inom kompetensförsörjning för att kunna rekrytera och behålla medarbetare, vilket är en förutsättning för en god tillgänglighet.

Tillse att arbetet med tillgänglighet baseras på strategiska analyser av framtida behov och tidigare åtgärders resultat.

Folk tandvården Värmland ansluter sig till inriktningen i de Nationella riktlinjerna 2021 och den statliga tandvårdsutredningen kring statligt tandvårdsstöd 2021, vilka båda pekar på behovet att frigöra tandvårdsresurser som tidigare riktats mot ”friska” patienter till förmån för patienter med sjukdomsutveckling och större behandlingsbehov. Detta implementeras för närvarande inom Folk tandvården genom nya vårdlinjer. Vårdlinjerna beskriver de intervall med vilka patienter med olika sjukdomsgrad ska kallas för undersökningar och sjukdomsbehandling. Denna insats förväntas påverka tillgängligheten för både befintliga och nya patienter i positiv riktning.

Att rekrytera och behålla medarbetare är en förutsättning för en god tillgänglighet. Folk tandvården har i väntan på en regiongemensam plan utarbetat en egen plan för kompetensförsörjning. Nedan beskrivs delar av denna:

Folk tandvården Värmland fortsätter framgångsrika aktiviteter för rekrytering av tandvårdspersonal - ”sommarskola” för tandläkar- och tandhygieniststudenter, samarbete med Göteborgs Universitet om praktik för personer som går en

Datum
2022-03-08

Diarienummer
HSN/217458

kompletterande utbildning för utländska tandläkare (KUT), samarbetar med Karlstads Universitet om tandhygienistutbildningen, med Plushögskolan om tandsköterskeutbildningen och erbjuder utbildningsmomentet verksamhetsförlagd utbildning (VFU) för dessa grupper.

Långsiktig bedömning:

SCB befolkningsutveckling 2040 pekar mot ett framtida minskat befolkningsunderlag varför folktandvårdens bedömning är ett därmed minskat tandvårdsbehov på längre sikt.

Tillse att uppföljningen av Folktandvården utvecklas för att tillförlitlig information om verksamheten ska kunna tas ut löpande och användas för verksamhetsutveckling.

Folktandvården Värmland ingår sedan hösten 2021 i den taktiska styrgruppen för regionens datalager där prioriteringar av rapporter för utdata sker. Ett system för verksamhetsplanering och uppföljning - Stratsys är under införande i regionen, folktandvården ser fram emot att systemet implementeras på verksamhetsnivå med automatisering av indata. Idag begränsas rapporteringen från folktandvården till organisationsnivån och endast två indikatorer är automatiserade. Övriga data rapporteras manuellt i systemet och tas även fram manuellt, alltifrån utdata ur olika system till journalgranskning.

Säkerställa att nämnden tar del av tillräcklig uppföljning av tandvården och Folktandvården utifrån en bedömning av risker kopplat till nämndens mål och uppdrag. Säkerställa en plan för implementering och uppföljning av Socialstyrelsens nya riktlinjer för tandvård.

Hälso- och sjukvårdsnämndens uppföljning av folktandvården sker genom redovisning av indikatorer i nämndens mätplan samt information och dialog vid nämndens möten under punkten Hälso- och sjukvårdsdirektören informerar.

I samband med att antal dialogutskott i hälso- och sjukvårdsnämnden utökades inkluderades tandvårdsutskottet i dessa, detta för att ha fördjupade informationer och dialoger inom området.

Arbete med implementering av nationella riktlinjer inleds under våren 2022 med stöd av Region Värmlands kunskapsstyrningsorganisation. I de nationella riktlinjerna anges ett stort antal indikatorer för uppföljning. Uppföljning kommer till viss del att kunna ske via Svenskt Kvalitetsregister för Karies och Parodontit (SKaPa) och i övrigt genom framtagande av indikatorer i regionens pågående arbete med datauttag. Under 2022 sker uppföljningen av

Datum
2022-03-08

Diarienummer
HSN/217458

implementering av de nationella riktlinjerna genom uppföljning av genomförda aktiviteter.

Utifrån uppföljningen av 2018 års granskning av Folktandvården rekommenderar revisorerna fortsatt Hälso- och sjukvårdsnämnden att: Tillse att en rutin för uppföljning av Folktandvårdens följsamhet till de nationella riktlinjerna inom vuxentandvården tas fram och införs.

Se svar på ovanstående fråga.

Utveckla styrningen av tandvården och då främst det som handlar om regionens övergripande uppdrag att åstadkomma god tandhälsa och en tandvård på lika villkor för hela befolkningen.

Rapporten från befolkningsenkäten Liv&Hälsa, publicerad 2017 som hänvisas till i svar på tidigare granskning 2018 har inte någon senare utgåva.

Tandhälsan för 6-åringar redovisas i nämndens mätplan och erhålls från SKaPa, där finns även data för andra åldrar inom barn- och ungdomstandvården. Lika villkor i form av följsamhet till vårdlinjer och täckningsgrad kan mätas men kräver fortsatt till stor del manuell hantering.

Uppföljning av verksamhetsmässiga utfall avseende tillgänglighet redovisas som väntetider på regionens interna sida för tandvårdskliniker. Uppgifterna om väntetider används internt för att hänvisa patienter som man inte kan ta emot själv till en klinik som inte har väntetid. Vid hälso- och sjukvårdsnämnden har väntetider framför allt gällande tandreglering redovisats. I Hälso- och sjukvårdsnämndens mätplan redovisas tillgänglighet för tandvårdsklinikerna inom folktandvårdens uppdrag.

Uppföljning av en del verksamhetsmässiga utfall avseende kvalitet kan hämtas i det nationella kvalitetsregistret SKaPa.

Utveckla styrningen av Folktandvården Värmland i syfte att klargöra hur de specifika uppdragen (ofta anslagsfinansierade) klaras.

Det pågår sedan en tid tillbaka ett arbete med att utveckla budgetprocess och ekonomistyrning i Region Värmland vilket kommer att påverka ovanstående. Se även svar på granskning av budgetprocessen.

Datum
2022-03-08

Diarienummer
HSN/217458

Vi rekommenderar Regionstyrelsen att:

Tydliggöra gränsdragningen i ansvar mellan Regionstyrelsen och Hälso- och sjukvårdsnämnden.

En översyn av reglementen för nämnderna har utförts under 2021. Från och med 2022-01-01 är hälso- och sjukvårdsnämnden både huvudman och vårdgivare samt ansvarig för arbetsmiljö för medarbetare inom nämndens ansvarsområde. Detta innebär att hälso- och sjukvårdsnämnden är såväl beställare som utförare. Hälso- och sjukvårdsnämndens uppföljning av verksamheter omfattar såväl tillgänglighet, kvalitet som kompetensförsörjning och arbetsmiljö. Inför fastställande av nämndplan 2022 har en riskbedömning utförts och därefter har nämndens mätplan reviderats.

Tillse att uppföljningen av Folktandvården utvecklas för att tillförlitlig information om verksamheten ska kunna tas ut löpande och användas för verksamhetsutveckling.

Folktandvården Värmland ingår sedan hösten 2021 i den taktiska styrgruppen för regionens datalager där prioriteringar av rapporter för utdata sker. Ett system för verksamhetsplanering och uppföljning - Stratsys är under införande i regionen, folktandvården ser fram emot att systemet implementeras på verksamhetsnivå med automatisering av indata. Idag begränsas rapporteringen från folktandvården till organisationsnivån och endast två indikatorer är automatiserade. Övriga data rapporteras manuellt i systemet och tas även fram manuellt, alltifrån utdata ur olika system till journalgranskning.

Säkerställa en tydlig gemensam styrning inom Folktandvården för arbetet med kompetensförsörjning, samt tillse att arbetet med kompetensförsörjning baseras på strategiska analyser av framtida behov och tidigare åtgärders resultat.

Hälso- och sjukvården, Region Värmland kommer under våren 2022 att genomföra en strategisk kompetensanalys för samtliga hälso- och sjukvårdsverksamheter där Folktandvården ingår.

Resultatet av den strategiska analysen klargör vilka behov av insatser hälso- och sjukvården behöver genomföra för att lyckas med den strategiska kompetensförsörjningen. Resultatet av analysen kommer att beskrivas i en

Datum
2022-03-08

Diarienummer
HSN/217458

kompetensförsörjningsplan och förankras och implementeras i alla HS verksamheter.

Därmed får regionen en bra styrning på de insatser som genomförs kopplat till verksamhetens strategiska mål och vi kan på så sätt följa upp resultatet och de effekter vi ska uppnå på ett enkelt sätt.

Därtill visar, uppföljningen att ett antal rekommendationer till Regionstyrelsen och Hälso- och sjukvårdsnämnden från 2018 års granskning av Folktandvården inte har beaktats.

*Vi rekommenderar fortsatt Regionstyrelsen att:
Överväga att se över dagens budgetmodell och kostnadsfördelningsmodell avseende SAL-kostnader.*

Säkerställa att Folktandvården ges förutsättningar att effektivt anpassa sin Verksamhet efter villkoren på en konkurrensutsatt marknad.

Det pågår sedan en tid tillbaka ett arbete med att utveckla budgetprocess och ekonomistyrning i Region Värmland vilket kommer att påverka ovanstående. Se även svar på granskning av budgetprocessen.

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Marianne Utterdahl
Ordförande

Lena Gjevert
Hälso- och sjukvårdsdirektör